

Človekove pravice v Kambodži, Laosu in Vietnamu

Resolucija Evropskega parlamenta o položaju človekovih pravic v Kambodži, Laosu in Vietnamu

Evropski parlament,

- ob upoštevanju letnega poročila EU o človekovih pravicah za leto 2005,
 - ob upoštevanju svojih predhodnih resolucij o Kambodži, Laosu in Vietnamu ter zlasti resolucije z dne 28. aprila 2005 o človekovih pravicah v svetu za leto 2004¹,
 - ob upoštevanju sporazumov o sodelovanju iz leta 1997 med Evropsko skupnostjo na eni strani ter Kraljevino Kambodžo in Laoško ljudsko demokratično republiko na drugi strani, ter sporazuma o sodelovanju iz leta 1995 med EU in Socialistično republiko Vietnam,
 - ob upoštevanju smernic EU glede zagovornikov človekovih pravic, ki jih je sprejel Svet dne 14. junija 2004,
 - ob upoštevanju člena 103(4) svojega Poslovnika,
- A. priznava pomemben napredek teh treh držav v gospodarskem razvoju v zadnjih letih in podpira njihova prizadevanja za sodelovanje z regionalnimi in neregionalnimi partnerji na večstranskih forumih,
- B. podpira ukrepe Evropske unije, njenih držav članic in drugih članov mednarodne skupnosti pri pomoči njihovim vladnim programom za zmanjšanje revščine,
- C. obžaluje, da gospodarske in socialne reforme še niso na ravni ustreznih političnih reform in reform civilnih pravic,
- D. pozdravlja prva sestanka delovnih skupin EU-Vietnam in EU- Laos junija 2005 za vzpostavitev institucij, upravne reforme, upravljanje in človekove pravice, vendar meni, da položaj temeljnih pravic še danes vzbuja skrb,

Kambodža

- E. ker je 3. februarja 2005 narodna skupščina Kraljevine Kambodže odvzela parlamentarno imuniteto trem poslancem stranke Sam Rainsy, in sicer njenemu predsedniku Samu Rainsyju, ter Cheu Pochu in Cheamu Channyju,
- F. ker je Cheamu Channyju in njegovemu namestniku Khomi Pisethu sodilo vojaško sodišče kljub dejstvu, da se po kamboškem nacionalnem pravu civilistom ne more soditi pred vojaškim sodiščem,

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0150.

- G. ker to vojaško sodišče ni upoštevalo pravice do obrambe in ker je bil Cheam Channy obsojen na sedem let zavora ter mu je bil posledično odvzet sedež v parlamentu,
- H. ker je položaj žensk v Kambodži posebno skrb zbujujoč, saj se soočajo z diskriminacijo in izrednimi težavami na različnih področjih, kakor je navedeno v resoluciji z dne 13. januarja 2005 o trgovini z ženskami in otroci v Kambodži¹,
- I. ker so odvzem parlamentarne imunitete tem trem opozicijskim članom parlamenta, nedavne aretacije in pridržanje novinarjev (Mama Sonanda, direktorja radijske postaje Beehive) in učiteljev (Ronga Chhuna, predsednika Kamboškega neodvisnega združenja učiteljev) ter obtožnice proti Cheau Monyu, predsedniku Svobodnega sindikata delavcev, Menu Nathu, predsedniku Združenja uradnikov in Eau Channau, članu Študentskega gibanja za demokracijo, simptomi splošnega poslabšanja državljanskih svoboščin v Kambodži in zatiranja političnih disidentov,
- J. ker ni mogoče jamčiti za neodvisnost in nepristranskost sodstva in s tem tudi njegovo sposobnost, da sodi voditeljem Rdečih kmerov na posebej ustanovljenem sodišču brez političnega vmešavanja,

Laos

- K. ker organi Laoške ljudske demokratične republike kljub velikim očitkom Evropske unije, mednarodnih organizacij in drugih članov mednarodne skupnosti nadaljujejo s sprejemanjem ukrepov, ki omejujejo svobodo izražanja, tiska, združevanja, zbiranja in veroizpovedi,
- L. ker mednarodni mediji in organizacije za človekove pravice še naprej poročajo o zlorabah Laohmongov, katerih humanitarni položaj ostaja grozen,
- M. ker so glavni voditelji mirovnega gibanja 26. oktober 1999, Thongpraseuth Keuakoun, Seng-Aloun Phengphanh, Bouavanh Chanmanivong in Keochay, ki so pozvali k demokratičnim reformam, še vedno v priporu in ker je eden od voditeljev, Khamphouvieng Sisa-At, umrl v zaporu zaradi slabega ravnanja in stradanja,
- N. ker je bil zunanji opazovalec, zlasti tistim iz organizacije Amnesty International, zavrjen prost dostop na ozemlje Laosa,

Vietnam

- O. pozdravlja, da je Vietnam junija 2005 sprejel glavni načrt in akcijski načrt za razvoj odnosov EU-Vietnam, kakor tudi povečano pripravljenost vlade za razpravo o vprašanjih človekovih pravic,
- P. priznava znaten napredek Socialistične republike Vietnam v smeri gospodarskih in socialnih pravic, kakor navajajo socialni kazalci in indeks človekovega razvoja programa Združenih narodov za razvoj (UNDP),
- Q. ker vietnamske oblasti še vedno omejujejo svobodo izražanja in svobodo tiska, zlasti z vzpostavitvijo policijske enote v letu 2004 za cenzuriranje spleta in zapiranje spletnih

¹ UL C 247 E, 6.10.2005, str. 161.

disidentov, vključno Nguyena Dan Queja, Phama Hong Sona, Nguyena Vu Binh in Nguyena Khaca Toana, zaradi vohunstva, ker so po spletu širili informacije,

- R. ker avtohtone manjšine visokih planot (osrednji in severni Vietnam), zlasti Montagnardi, trpijo zaradi diskriminacije in ukrepov, kakor so zaseg podedovane zemlje ali versko zatiranje,
- S. ker je bila od leta 1975 Združena vietnamska budistična cerkev (UBCV) načrtno preganjana zaradi svoje predanosti verski svobodi, človekovim pravicam in demokratičnim reformam, ker je ta cerkev od leta 1981 prepovedana, njena lastnina zasežena, njene šole, univerze ter socialne in kulturne institucije uničene, in ker sta bila patriarh Združene vietnamske budistične cerkve Thich Huyen Quang in njegov namestnik Thich Quang Do samovoljno pridržana skoraj 25 let,
- T. ker je člane lokalnih odborov Združene budistične cerkve v Vietnamu, ustanovljenih leta 2005 v devetih provincah osrednjega in južnega Vietnoma, zaradi zagotavljanja pomoči ljudem v teh revnih provincah načrtno nadlegovala policija in ker je bil menih Združene vietnamske budistične cerkve Thich Vien Phuong obsojen na plačilo kazni v višini 43 mesečnih osnovnih plač samo zaradi snemanja prošnje za človekove pravice in demokracijo v Vietnamu, ki jo je Thich Quang Do aprila 2005 poslal Komisiji ZN za človekove pravice,
- U. upošteva pričevanje budističnega meniha Thich Thiena Minha, ki je pred nedavnim zapustil taborišče za prevzgojo, kjer je bil zaprt 26 let, o groznih razmerah, ki so jih zaporniki prenašali v taborišču Z30A v Xuan Locu, zlasti rimskokatoliška duhovnika Pham Minh Tri in Nguyen Duc Vinh, ki sta bila zaprta več kot 18 let, in Ngo Quang Vinh, član budistične sekte Hoa Hao, star 87 let,
- V. upošteva da, kljub novemu aktu o prepričanju in veroizpovedi, ki je bil uveden leta 2004 za kodifikacijo vseh vidikov verskega življenja, še vedno veljajo številne omejitve za Združeno vietnamsko budistično cerkev in za protestantske cerkve, vključno z menonitsko,
- W. ker je Odbor Združenih narodov za človekove pravice vietnamskim oblastem podal priporočila (ref. CCPR/CO/75/VNM z dne 26. julija 2002) glede strategije razvoja pravnega sistema, desetletni načrt, ki ga deloma financirajo države donatorke, vključno z nekaterimi državami članicami,

Kambodža

- 1. izraža podporo posebnemu predstavniku generalnega sekretarja ZN za človekove pravice v Kambodži ter vztraja pri čim prejšnji vzpostavitvi neodvisnega sodišča za Rdeče kmere, kakor je bilo junija 2003 dogovorjeno z ZN;
- 2. poziva kamboške oblasti, naj:
 - nemudoma in brezpogojno izpustijo Cheama Channyja, mu vrnejo poslanski mandat ter ponovno podelijo parlamentarno imuniteto Samu Rainsyju in drugima dvema predstavnikoma njegove stranke, kar je Evropski parlament zahteval že v svoji resoluciji z dne 10. marca 2005 o Kambodži¹ in Medparlamentarna unija v svoji resoluciji z dne 19. oktobra 2005;

¹ Sprejeta besedila, P6_TA(2005)0081.

- izvajajo politične in institucionalne reforme, da bi zgradile demokratično državo, v kateri vlada načelo pravne države in temelji na spoštovanju temeljnih svoboščin;
 - pokažejo voljo za učinkovit boj proti endemičnemu širjenju korupcije, obsežnemu krčenju gozdov, čigar posledica je selitev ljudi, in industriji seksualnega turizma, se uprejo trenutni praksi nekaznovanja storilcev ter sodijo vsem udeležencem pri takšnih dejavnostih;
3. poziva Svet in Komisijo, naj oblikujeta delovno skupino za vzpostavitev institucij, upravno reformo, upravljanje in človekove pravice ter naj o njenih rezultatih poročata Evropskemu parlamentu;
 4. med drugim predlaga, naj ad hoc delegacija EP čim prej obišče Kambodžo, da oceni položaj pridržanih poslancev, predstavnikov medijev in vodij sindikatov v državi ter doseže izpustitev vseh političnih zapornikov;

Laos

5. poziva laoške oblasti, naj:
 - izpustijo vse politične zapornike in zapornike vesti, vključno z voditelji gibanja 26. oktober 1999, kristjane, ki so bili zaprti, ker se niso odrekli svoji veri, Hmonge in še posebej Thaa Moua in Paja Phueja Khanga, vodiča gostujočih evropskih novinarjev, ki sta bila aretirana leta 2003;
 - v čim krajšem času pripravijo in izvršijo vse potrebne reforme za demokratizacijo države, zagotovijo mirno izražanje politične opozicije in za narodno spravo zagotovijo hitro izvedbo večstrankarskih volitev z mednarodnim spremljanjem;
 - izvajajo programe, ki omogočajo vključevanje Laohmongov ter drugih etničnih in verskih manjšin v laško družbo ob ohranitvi njihovih socialnih in političnih pravic, da bi hitro izboljšali njihove človekove pravice in življenjske razmere;
 - dovolijo specializiranim agencijam ZN in predstavnikom humanitarnih organizacij neomejen dostop, da lahko obiskujejo politične zapornike, Hmonge in vse druge etnične in verske manjšine v Laosu;
 - nemudoma ratificirajo Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah;
6. poziva Komisijo, naj pozorno spremlja položaj skupnosti Laohmongov in vladne programe za etnične manjšine;

Vietnam

7. poziva vietnamske oblasti, naj:
 - si ob 30. obletnici konca vietnamske vojne prizadevajo za pristen dialog, pri čemer v gospodarski, socialni, intelektualni in politični razvoj Vietnama vključijo vse dele prebivalstva;

- sprejmejo politične in institucionalne reforme, ki vodijo k demokraciji in pravni državi, začeni z večstrankarskim sistemom in zagotavljanjem pravice, da lahko ljudje vseh nazorov izrazijo svoja stališča;
- uporabijo strategijo razvoja pravnega sistema v skladu s priporočili Odbora ZN za človekove pravice in določbami Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah;
- ustavijo vse oblike zatiranja članov Združene vietnamske budistične cerkve in uradno priznajo njen obstoj ter obstoj drugih nepriznanih cerkva v državi;
- izpustijo vse vietnamske politične zapornike in zapornike vesti, ki so zaprti, ker so zakonito in mirno uveljavljali svojo pravico do svobode mnenja in izražanja, svobode tiska in svobode veroizpovedi, še posebej Thicha Huyena Quanga in Thicha Quanga Doja, ki sta po mnenju Združenih narodov žrtvi samovoljnega pridržanja¹;
- zagotovijo popolno uresničevanje temeljnih pravic, ki so zapisane v vietnamski ustavi in Mednarodnem paktu o državljanskih in političnih pravicah, zlasti z zagotavljanjem resnično svobodnega tiska;
- zagotovijo v okviru sporazuma med Kambodžo, Vietnamom in Urdom visokega komisariata ZN za begunce varno repatricijo Montagnardov, ki so pobegnili iz Vietnama, in omogočijo primerno spremljanje položaja ljudi, ki so se vrnili s pomočjo Urada visokega komisariata ZN za begunce in mednarodnih NVO;

Splošno

8. podpira projekte, ki jih bo Komisija financirala za spodbujanje razvoja novinarstva in za podporo programov za razvijanje zmogljivosti v narodni skupščini v Laosu ter dejavnosti v Vietnamu, ki jih opravlja delovna skupina za vzpostavitev institucij, upravne reforme, upravljanje in človekove pravice;
9. poziva Svet in Komisijo, naj Parlament v celoti vključita v delo delovnih skupin EU-Vietnam in EU-Laos za vzpostavitev institucij, upravne reforme, upravljanje in človekove pravice;
10. poziva Svet in Komisijo, naj opravita natančno oceno politik izvajanja v Kambodži, Laosu in Vietnamu vse od podpisa pridružitvenih sporazumov in sporazumov o sodelovanju, upoštevajoč člen 1 teh sporazumov, ki poudarja, da je spoštovanje demokratičnih načel in temeljnih pravic bistven sestavni del teh sporazumov, in da o tem poročata Parlamentu;

o

o o

11. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, generalnemu sekretarju Združenih narodov ter vladam in parlamentom Laosa, Vietnama in Kambodže.

¹ Mnenje 18/2005, Delovna skupina za samovoljna pridržanja, 26. maj 2005.